

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania E. K.  
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.  
o ubezpieczenia społeczne,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 15  
grudnia 2020 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 lipca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

### UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 3 lipca 2019 r. oddalił apelację E. K. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 20 lutego 2019 r., oddalającego jego odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. Inspektorat w B. z 10 sierpnia 2018 r., który stwierdził, że podlega on, jako prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od 1 stycznia 2013 r. W sprawie ustalono, że pozwany decyzją z 6 października 2015 r. potwierdził, że właściwym ustawodawstwem dla skarżącego jest od 1 stycznia 2013 r. ustawodawstwo polskie. Odwołanie skarżącego nie zostało uwzględnione przez Sąd Okręgowy w O. i Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 13 października 2016 r. oddalił jego apelację. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 31 stycznia 2018 r. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W tej sprawie Sąd Okręgowy wskazał, że w konsekwencji

uprawomocnienia się decyzji z 6 października 2016 r. pozwany mógł wydać decyzję z 10 sierpnia 2018 r. Pozwany przeprowadził procedurę konsultacji ze słowacką instytucją, określoną w art. 16 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego nr 987/2009. Pisma tej instytucji (Socialna Poistovna) kierowane do słowackiej spółki M., a wskazujące na przystąpienie do wydania decyzji, nie stanowiły podstawy do zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie. Postępowanie toczące się przed polskim sądem ubezpieczeń społecznych oraz postępowanie na Słowacji mogą przebiegać niezależnie od siebie, a ostateczne rozstrzygnięcie może ewentualnie stanowić podstawę wznowienia postępowania. Sąd Apelacyjny potwierdził, że kwestia podlegania ustawodawstwu krajowemu została wcześniej przesądzona. Skoro skarżący wykonuje działalność gospodarczą, to podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych i obowiązowi opłacania składek. Ewentualne postępowanie toczące się na Słowacji nie ma dla tej sprawy prejudycjalnego znaczenia.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku podano co następuje. *„Przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia w świetle zgłoszonych zarzutów kasacyjnych, oczywistą zasadność tego środka odwoławczego. Nieprawidłowa była ocena Sądu II instancji, iż przeprowadzone przez organ postępowanie poprzedzające wydanie decyzji z 10.08.2018 r. wskazuje, że od wynagrodzenia wnioskodawcy uzyskanego na terenie Słowacji odprowadzane są składki na ubezpieczenie społeczne, i w oparciu o wyżej opisaną decyzję wnioskodawca został zobligowany do odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne od prowadzonej działalności gospodarczej do polskiego systemu. Wskazuję, iż podleganie dwóm systemom prawnym jest niedopuszczalne w myśl dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, które sformułowało zakaz podwójnego obciążania migrujących pracowników składkami wynikającymi z systemów zabezpieczenia społecznego różnych państw (por. orzeczenia z 15 lutego 2000 r., C-34/98 Komisja vs. Francja). Sąd II instancji w istocie oparł się wyłącznie na tym, iż postępowanie w zakresie ustalenia właściwego ustawodawstwa w związku ze zbiegiem tytułów ubezpieczenia społecznego w kilku państwach członkowskich zostało zakończone, mimo iż zarówno*

*organ rentowy, jak i Sąd nie podjęły żadnych czynności o zweryfikowanie stanu sprawy skarżącego przed słowackimi organami właściwymi w zakresie ubezpieczeń społecznych. Brak jakichkolwiek dowodów świadczących, iż organ rentowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające z instytucją słowacką w zakresie ustalenia statusu ubezpieczonego na Słowacji oraz funkcjonowania w obrocie prawnym prawomocnej decyzji o wyłączeniu jego osoby spod obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na terenie Słowacji wobec nieprzerwanego świadczenia pracy na rzecz M. s.r.o., świadczy o wadliwości postępowania organów rentowych, co uzasadniało uchylene zaskarżonej decyzji”.*

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (wyżej *in extenso*) nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona – art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Negatywna ocena wynika z braku we wniosku zarzutów naruszenia konkretnych przepisów prawa. Skoro zarzuty podstaw kasacyjnych mają na uwadze przepisy prawa materialnego i procesowego (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to taki punkt odniesienia jest tym bardziej wymagany w odniesieniu do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Znaczenie ma wszak dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Podstawy kasacyjne stanowią odrębną część skargi i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu jej do rozpoznania. Nie zastępują zatem podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinien zatem samodzielnie (odrębnie od podstaw kasacyjnych) wskazać i wykazać naruszenie konkretnych przepisów, z którego wynika oczywista wadliwość wyroku objętego skargą. Brak jest tego we wniosku. Innymi słowy Sąd Najwyższy nie rozpoznaje sprawy tak jak sąd powszechny, a tylko skargę kasacyjną w granicach zarzutów jej podstaw (art. 398<sup>13</sup> § 1 k.p.c.), jednak na etapie przedsądu ocenia tylko wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Gdyby nawet odstąpić do tego reżimu, to w sprawie nie można by pominąć rzeczy osądzonej (art. 365 k.p.c.). Pozwany i Sądy za podstawę orzekania nie bezpodstawnie przyjęły poprzednie rozstrzygnięcie o podleganiu skarżącego ubezpieczeniom społecznym w kraju. Okres od 1 stycznia 2013 r. objęty został orzeczeniem w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 13 października 2016 r. Wcześniejsze przesądzenie zatem sporu o podleganiu ubezpieczeniom społecznym w kraju powoduje, że samo twierdzenie o zatrudnieniu w tym okresie na Słowacji nie podważa wyroku objętego skargą. Innymi słowy obecna decyzją jest pochodną prawomocnego osądzenia poprzedniego sporu.

Nie oznacza to, że weryfikacja dotychczasowego stanowiska w sprawie ustalenia ustawodawstwa właściwego nie jest możliwa.

W trybie koordynacji zabezpieczenia społecznego pozwany organ rentowy ani sąd ubezpieczeń społecznych nie ustalają jednak samodzielnie czy skarżący podlega ubezpieczeniom z tytułu stosunku pracy na Słowacji. Jest to domena organów tego Państwa. Jednak nawet działanie skarżącego przed organami tego Państwa nie byłoby przeszkodą w rozpoznaniu obecnej sprawy.

Kwestią tą zajmował się Sąd Najwyższy na tle zagadnienia proceduralnego i co najmniej pośrednio stwierdził, że nawet korzystne rozstrzygnięcie Sądu drugiego Państwa nie od razu przenosi się na zmianę stanu prawnego dotyczącego ubezpieczenia w Polsce, gdy organ drugiego Państwa nie zmienia swojego pierwotnego stanowiska o niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracowniczego zatrudnienia za granicą (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2020 r., III UZP 4/18).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).